

Despre Napoli și napoletani

Locuiesc la Napoli și sunt româncă, o combinație “periculoasă” pentru toți cei care se limitează a judeca un individ în funcție de apartenența etnică sau regională, pentru cei care se grăbesc să judece o comunitate sau chiar un popor atribuindu-i povara unor fapte individuale. Italienii au un proverb care rezumă tocmai această tendință de a generaliza, fără a face diferențe, tendință care a devenit aproape un curent de opinie. *“fare di tutta l'erba un fascio”*, în traducere liberă, a privi toată iarba și a vedea doar câteva fire...poate cele uscate.

Mă lupt cu prejudecățile, dar nu mă consider o victimă a lor. În Italia mă simt uneori judecată (însă nu tratată în mod discriminatoriu) pentru că sunt româncă, cu superficialitate și suficiență, pentru că aparțin unei comunități etnice, care, din păcate, a avut prea mare vizibilitate “negativă”, în presă: în urmă cu vreo 10 ani, pentru că majoritatea prostituatelor care se aflau în Italia erau românce (acum au evoluat, se numesc “escort” și apar ca martore în procesele lui Berlusconi), iar în ultimii ani pentru că, nu de puține ori, conașionalii mei erau autorii unor crime teribile care țineau săptămâni întregi prima pagină a ziarelor.

Pe de altă parte, când merg în țară, și spun că locuiesc la Napoli, sunt judecată pentru că “trăiesc printre camoriști” (ndr. *camorra* e mafia din regiune), într-un oraș plin de gunoaie, unde nimeni nu respectă legea. Cineva m-a întrebat dacă e nevoie să te plimbi prin Napoli cu vesta antiglonț. Un fost coleg de presă a scris nu de mult într-un articol că patronul italian al unei terase din Cluj “se credea la Napoli” și nu ceruse nu știu ce autorizație pentru a-și deschide terasa. În Italia, de la Roma în sus, prejudecățile în ceea ce-i privește pe napoletani și pe meridionali, în general, sunt la ordinea zilei și ajung la dimensiunea lor absurdă când echipa de fotbal de la Napoli joacă în nord. Nu o dată

adversarii au scandat lozinci în care implorau vulcanul Vezuviu să erupă și să distrugă orașul.

Soțul meu s-a născut la Napoli și a studiat la Pisa, în Toscana. A auzit de nenumărate ori fraza “nu pari napoletan”, care trebuia să fie un compliment, însă nu era altceva decât o oficializare a unei atitudini discriminatorii. Acum câțiva ani, la Parma, în timpul unui proces și în fața unui martor considerat prea evaziv, judecătorul a pronunțat fraza fatidică: “nu faceți pe napoletanul, nu fiți evaziv”. A urmat un proces în care judecătorul a fost acuzat de denigrare, însă Înalta Curte de Casație a considerat că nu e defăimător să-i spui unuia că face pe napoletanul, doar pentru că nu e foarte clar în declarații.

Sinceră să fiu, de când sunt în Italia am simțit mai mult prejudecățile pentru simplul fapt că locuiesc în sud, la Napoli, decât pentru că sunt româncă.

Napoletanii sunt ironici și autoironici și doi dintre cei mai mari actori napoletani, Totò și Massimo Troisi, au creat adevărate capodopere cinematografice sau teatrale bazate tocmai pe stereotipurile cu care ceilalți îi definesc. Pe de o parte se află cele așa-zis “pozitive”, tot reductive, dar sunt frumoase. Spre exemplu, că la Napoli e tot timpul soare (asta și datorită unui cântec napoletan cunoscut în lumea întreagă, ‘*O sole mio*) și nu plouă niciodată; că toți napoletanii cântă, tocmai de aceea sunt reprezentați tot timpul cu mandolina în mână; că sunt mari actori, chiar dacă nu fac asta ca profesie, sunt pur și simplu actori în teatrul vieții; că au inventat pizza (Margherita), tocmai de aceea la Napoli poți mânca cea mai bună pizza, dar poți să bei și cea mai bună cafea.

De cealaltă parte sunt stereotipurile negative. Napoletanii sunt *camorriști*, pentru ei legea e facultativă, când mergi la Napoli trebuie să fii cu ochii-n patru pentru că te fură pe stradă, aici nimeni nu lucrează, dar au cel mai mare număr de

mașini pe cap de locuitor, napoletanii sunt șmecheri și arta lor principală e aceea de a-i fraieri pe ceilalți.

Acum să vă spun cum văd eu lucrurile, ca napoletancă adoptată, care trăiește în mijlocul lor de 13 ani. Spun doar ceea ce am văzut, am auzit, am trăit pe propria piele, fără să judec. Napoletanii sunt tot timpul veseli, vorbesc tare pe stradă de parcă s-ar certa, cântă în cele mai neașteptate momente și situații, și au ce cânta, să nu uităm că multe dintre cântecele italiene clasice, renumite în lumea întreagă, (mai ales grație celor trei tenori, Pavarotti, Domingo, Carreras), sunt napoletane : *Caruso*, *'O sole mio*, *Torna a Surriento*, *Io te vurria vassa*, *Funiculì funiculà* ecc.

Napoletanul își bea cafeaua dimineața în fața Vezuviului cu care stă de vorbă și, în funcție de cât e de limpede sau acoperit de nori, știe în ce stare de spirit e în ziua respectivă. Napoletanii adoră să mănânce bine și mult. Dacă vă invită la prânz și vă spun că sunteți puțini, "doar cei din familie", așteptați-vă la cel puțin 20 de persoane, care vorbesc toate deodată. Pentru șoferii napoletani semnele de circulație sunt doar obiecte de decor, iar culorile semaforului sunt făcute doar pentru a da o pată de culoare vieții. La Napoli și doar la Napoli veți vedea pe o motoretă mama, tata și doi copii, obligatoriu fără cască. Aici au inventat, acum câțiva ani, tricoul cu semnul centurii de siguranță imprimat, pentru a-i păcăli pe polițiști, și a avut mare succes (unii susțin că a fost doar un experiment sociologic, dar nimeni nu crede).

La Napoli există încă pe străzi mici altare dedicate lui Maradona, pentru care napoletanul are un adevărat cult. În unul dintre ele, au pus o ampolă pe care scrie: "Lacrimile lui Maradona vărsate când a plecat din Napoli". Orice napoletan care se improvizează ghid turistic te va duce aici și îți va vorbi ore întregi despre Maradona.

În urmă cu câteva luni, niște indivizi au schimbat peste

noapte indicațiile stradale spre principalele monumente ale orașului și i-au îndreptat pe turiști spre cartierele rău famate unde îi așteptau hoții. E inutil să vă spun că știrea a făcut înconjurul lumii. La Napoli rata șomajului ajunge la aproape 50%, dar singurii cerșetori sunt romii noștri. Arta de "a se descurca" e recunoscută oficial aici, napoletanii se descurcă în orice situație și găsesc soluții la orice problemă, fără să-și piardă speranța sau răbdarea. Napoletanii se roagă la San Gennaro, sfântul protector al orașului, să facă din când în când câte o minune, dar și să le trimită noaptea, în vis, numerele câștigătoare la loto.

La Napoli și doar la Napoli doamnele sunt salutate, de către domni, cu: "Signora bella, buongiorno", indiferent de vîrstă sau de cât de generoasă a fost mama natură cu ele.

Napoli e un imens și fascinant teatru uman, la poalele Vezuviului, e un oraș de care turiștii se îndrăgostesc iremediabil. Inspirat de atâta frumusețe, se pare că Goethe ar fi rostit, în 1787, faimoasa frază: *Vedi Napoli e poi muori.* (*Vezi Napoli și apoi mori*). Napoletanii sunt convinși că semnificatul acestor cuvinte poate fi unul singur: după ce ai văzut atâta frumusețe, poți să mori liniștit, pentru că nu-ți mai rămâne nimic de văzut.

Anche a me qui sembra di essere un altro. Dunque le cose sono due: o ero pazzo prima di giungere qui, oppure lo sono adesso." — See more at: <http://www.italnews.info/2011/01/04/vedi-napoli-e-poi-muori/#sthash.Q5mv5TZd.dpuf>